

ROMÂNIA
MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Nr. 406/C/1147/II/2/2009

operator nr.3883

REZOLUȚIE

9.04.2009

LAURA CODRUȚA KÖVESI, procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;

Examinând lucrarea cu numărul de mai sus,

CONSTAT:

I. La data de 12.03.2009, prin rezoluția nr. 406/C/1147/II/2/2009 a Secției de urmărire penală și criminalistică s-a dispus conexarea plângerii învinuitului ION ILIESCU, înregistrată sub nr. 405/C/1145/II/2/2009, la plângerea învinuitului TEODOR BRATEȘ, nr. 406/C/1147/II/2/2009.

Ambele plângeri sunt formulate împotriva rezoluției nr. 97/P/1990 din 7.12.2004 a Secției Parchetelor Militare, prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de ION ILIESCU și TEODOR BRATEȘ sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 174 cod penal, art. 175 cod penal, art. 176 cod penal, art. 360 cod penal, art. 356 cod penal, art. 357 cod penal, art. 358 cod penal, art. 359 cod penal și art. 361 cod penal.

II. Astfel, în concret în cuprinsul plângerilor formulate, atât Ion Iliescu cât și Brateș Teodor invocă neregularitatea rezoluției de începere a urmăririi penale datorită faptului că nu sunt indicate faptele și infracțiunile reținute în sarcinilor, datele de identificare pentru a cunoaște bine identitatea învinuiților.

Brateș Teodor a invocat și încălcarea termenului rezonabil de soluționare a cauzei în faza de urmărire penală.

Astfel, față de faptul că urmărirea penală împotriva sa a fost începută la data de 7.12.2004, iar acest aspect i-a fost adus la cunoștință doar cu ocazia audierii respectiv după 4 ani (26.02.2009), dreptul său la un proces echitabil a fost încălcat în mod flagrant.

Verificarea legalității și temeiniciei rezoluției de începere a urmăririi penale se efectuează ca urmare a plângerilor formulate vizează și situația celorlalte persoane față de care s-a dispus măsura.

III. Din verificările efectuate a rezultat că la data de 6.03.2008, pe rolul Secției de urmărire penală și criminalistică a fost înregistrat dosarul nr. 270/P/2008, cauză penală având ca obiect efectuarea de cercetări în legătură cu evenimentele din Decembrie 1989 față de mai multe persoane cu privire la infracțiunile anterior menționate.

Inițial, dosarul a fost instrumentat de către Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind înregistrat sub nr. 97/P/1990.

La 6.02.2008, prin rezoluția nr. 97/P/1990 a Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a dispus disjungerea cauzei și formarea unui nou dosar penal.

Pe rolul Secției Parchetelor Militare dosarul a fost înregistrat sub nr. 6/P/2008 și a fost declinat la Secția de urmărire penală și criminalistică, unde a fost înregistrat cu numărul 270/P/2008.

Secția Parchetelor Militare efectuează în continuare cercetări față de învinuiți militari în dosarul nr. 97/P/1990, dosar care are ca obiect stabilirea cauzelor, condițiilor și împrejurărilor în care, în perioada 22.12.1989 – 27.12.1989, a survenit decesul unui număr de 942 victime (moarte produsă prin împușcare în condițiile evenimentelor revoluționare din acea perioadă).

*

* *

La 7.12.2004, prin rezoluția nr. 97/P/1990 a Secției Parchetelor Militare s-a dispus începerea urmăririi penale față de ION ILIESCU, TEODOR BRATEȘ precum și față de alte 100 persoane (civili și militari), „sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 174 cod penal, art. 175 cod penal, art. 176 cod penal, art. 360 cod penal, art. 356 cod penal, art. 357 cod penal, art. 358 cod penal, art. 359 cod penal și art. 361 cod penal, precum și pentru tentativă, complicitate, instigare și participație improprie la aceste infracțiuni”.

În dosarul nr. 270/P/2008 al Secției de urmărire penală și criminalistică, cu ocazia audierii din 20.02.2009, efectuată în vederea aducerii la cunoștință a învinuirii în prezența avocatului ales, învinuitul ION ILIESCU a declarat că înțelege să formuleze plângere împotriva rezoluției de începere a urmăririi penale dispusă față de persoana sa.

Ulterior, plângerea formulată a fost depusă la dosarul cauzei.

La data de 26.02.2009, cu prilejul audierii învinuitului TEODOR BRATEȘ, acesta, la rândul său, a depus plângere împotriva aceleiași rezoluții.

IV. Față de motivele invocate, se constată că măsura începerii urmăririi penale dispusă prin rezoluția din 07.12.2004 este nelegală.

Astfel, nu au fost respectate prevederile art. 203 alin. 1 C.p.p. raportat la art. 228 alin. 1 C.p.p. potrivit cărora rezoluțiile organului de urmărire penală trebuie să fie motivate.

Analizând rezoluția nr. 97/P/1990 din 7.12.2004 a Secției Parchetelor Militare, se constată că aceasta nu conține nici o motivare, nu indică în mod concret faptele comise de fiecare învinuit în parte, ci cuprinde numai referirea generală la „Evenimentele din Decembrie 1989 în care aceștia au fost implicați”, precum și o înșiruire de încadrări juridice, fără a se arăta în mod distinct infracțiunile reținute în sarcina fiecărui învinuit și nici modalitatea participării acestora la săvârșirea faptelor (respectiv în calitate de autori, instigatori sau complici).

Deși faptele reținute în sarcina învinuiților sunt grave, rezoluția de începere a urmăririi penale nu conține elemente de natură a face posibilă o apărare de partea acestora pe parcursul urmăririi penale.

De asemenea, rezoluția contestată nu conține datele de identitate, domiciliul sau reședința celor față de care s-a dispus începerea urmăririi penale.

Actul de începere a urmăririi penale încalcă și dispozițiile art. 6 alin. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în care se arată, între altele, că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie informată în mod amănunțit asupra naturii acuzației aduse împotriva sa.

Acest principiu comunitar corespunde principiului de drept penal național, al legalității procesului penal, care restricționează și circumscrie conduita autorităților judiciare normelor procesual penale în vigoare.

Legalitatea procesului penal prev. de art. 2 alin. 1 C.p.p., ca o transpunere pe plan particular a principiului general al legalității, consacrat de art. 1 alin. 5 din Constituție, impune respectarea întocmai și asigurarea exercițiului drepturilor procesuale ale părților în vederea soluționării corecte a cauzelor penale.

De aceea autoritățile judiciare trebuie să acționeze doar în condițiile și formele procesuale prevăzute de lege, fără posibilitatea de a computa prevederile procesuale cu interpretări în afara cadrului legal sau alte proceduri.

Din datele cauzei se relevă încălcări grave ale dreptului la un proces echitabil, astfel încât susținerile învinuitului Teodor Brateș conform cărora noțiunea de „termenul rezonabil” al soluționării cauzei, așa cum este definită în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, sunt întemeiate (a se vedea cauza DEKANY împotriva României și cauza STOIANOVA și NEDELICU împotriva României).

La 7.12.2004 față de învinuitul Teodor Brateș s-a început urmărirea penală prin rezoluția ce face obiectul prezentului control de legalitate.

Pe parcursul anului 2005, învinuitul Teodor Brateș a fost audiat în calitate de martor.

Cu ocazia audierilor nu i s-a adus la cunoștință faptul că urmărirea penală împotriva sa era începută. Cauza a rămas în cercetare până în anul 2009 când învinuitul Teodor Brateș a aflat că era învinuit din anul 2004. Prin urmare, practic, audierea învinuitului ca martor în propria cauză echivalează cu

„mărturia împotriva lui însuși”, încălcând dreptul la apărare prevăzut de art. 6 alin. 2 lit. c din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Acestui drept i se recunoaște valoarea internațională de către Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiind prevăzut expres în art. 14 privind Drepturile Civile și Politice, constând în posibilitatea oricărui acuzat de a nu depune **mărturie împotriva lui însuși** sau **de a-și recunoaște vinovăția**.

Așadar, procedura în cauză a fost înechitabilă atât prin prisma acestui motiv, cât și a faptului de urmare de peste 4 ani Teodor Brateș nu a avut cunoștință de faptul că se efectuează cercetări față de el în calitate de învinuit, pentru fapte care însă nu au fost stabilite în mod concret.

Prin urmare a fost încălcat art. 6 alin. 1 (a se vedea cazul Dekany împotriva României, hot. din 11 martie 2008).

În raport cu aceste prevederi legale, se poate constata că în rezoluția de începere a urmăririi penale nu sunt menționate nici măcar aspecte de ordin general cu privire la faptele reținute în sarcina fiecărui învinuit.

Redactarea rezoluției nu distinge în privința persoanelor învinuite, calitatea pe care fiecare învinuit a avut-o, respectiv autor, complice sau instigator la faptele reținute în sarcina acestora.

Este de observat că, deși urmărirea penală a fost începută la data de 7.12.2004, atât învinuitul ION ILIESCU, cât și învinuitul TEODOR BRATEȘ au fost audiați pe parcursul anului 2005 în calitate de martori, iar la dosarul cauzei nu există alte declarații ale acestora, fapt ce arată că începerea urmăririi penale nu are un caracter procedural conform disp. art. 203 alin. 1 C.p.p. raportat la art. 228 alin. 1 C.p.p.

De asemenea au fost audiați în calitate de martori învinuiții Silviu Brucan, Petre Popescu, Ionescu Victor, George Popescu.

7
Deși au avut calitatea de învinuiți, din materialul probator transmis de către Secția Parchetelor Militare nu reiese dacă au fost audiați și în ce calitate Măgureanu Virgil, Preda Ion și Gelu Voican Voiculescu.

Mai mult chiar, se constată că începerea urmăririi penale față de ALEXANDRU BÂRLĂDEANU este vădit nelegală și prin perspectiva faptului că acesta era decedat la data dispunerii măsurii, fiind aplicabile disp. art. 10 lit. g C.p.p., astfel încât la 7.02.2004 nu se putea dispune începerea urmăririi penale întrucât la acea dată conform art. 228 alin. 1 C.p.p. exista una din cauzele legale care împiedica luarea acestei măsuri, respectiv decesul învinuitului.

Din anul 2004, an în care a fost începută urmărirea penală în acest dosar, în prezent învinuiții Silviu Brucan și Petre Popescu au decedat.

*
* *
Față de cele expuse, urmează ca plângerile formulate de ION ILIESCU și TEODOR BRATEȘ, împotriva rezoluției nr. 97/P/1990 din 7.12.2004 a Secției Parchetelor Militare să fie admise, ca întemeiate.

Având în vedere că aspectele de nelegalitate subzistă și vizează și celelalte persoane față de care s-a dispus măsura începerii urmăririi penale în împrejurări similare, urmează să fie dispusă infirmarea începerii urmăririi penale față de învinuiții VIRGIL MĂGUREANU, ION PREDA, GELU VOICAN VOICULESCU, VICTOR IONESCU, GEORGE POPESCU, SILVIU BRUCAN, PETRE POPESCU și ALEXANDRU BÂRLĂDEANU.

8

Față de cele expuse,

În temeiul art. 278 alin. 2 C.p. p.

DISPUN:

1. Admiterea, ca întemeiate, a plângerilor formulate de numiții ION ILIESCU și TEODOR BRATEȘ împotriva rezoluției nr. 97/P/1990 din 7.12.2004 a Secției Parchetelor Militare.

2. Infirmarea începerii urmăririi penale față de ION ILIESCU, TEODOR BRATEȘ, VIRGIL MĂGUREANU, ION PREDA, GELU VOICAN VOICULESCU, VICTOR IONESCU, GEORGE POPESCU, SILVIU BRUCAN, PETRE POPESCU și ALEXANDRU BÂRLĂDEANU.

3. Soluția se comunică numiților ION ILIESCU și TEODOR BRATEȘ.

PROCUROR GENERAL
LAURA CODRUȚA KOVEȘI

